

УДК 766:621.
798.1]:378.091.3

КИСІЛЬ С. С.
Київський національний університет технологій та дизайну

DOI:10.30857/2617-
0272.2018.1.5.

ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ КВАРТИР З МІНІМАЛЬНОЮ ПЛОЩЕЮ

Мета. Визначити основні планувальні, художньо-естетичні тенденції формування інтер'єрів сучасних малометражних квартир у багатоповерхових житлових будинках.

Методика. У ході проведеного дослідження використані методи аналізу вітчизняної та зарубіжної практики проектування, будівництва та експлуатації житлових будинків із економічними малометражними квартирами, вивчення літературних і нормативних документів, результатів наукових досліджень.

Результати. Розкрито тенденції формування інтер'єрів сучасних економічних квартир з мінімальною площею на основі вітчизняного та закордонного досвіду проектування та будівництва даного типу житла в Україні та світі. Надані рекомендації щодо вдосконалення планувальних, художньо-естетичних, ергономічних рішень інтер'єрів малометражних квартир та пропозиції щодо вибору спеціального меблювання для них. Визначені рекомендації в частинах: планування – доцільного виділення функціональних зон та їх об'єднання; ергономічного вирішенням транзитних, прохідних зон в помешканні доступних для всіх категорій населення, з інвалідністю у тому числі; художньо-естетичного рішення – оздоблення малометражного житлового інтер'єру з вибором сучасного стильового рішення, доцільної кольорової гамми та текстилю; меблювання – застосування екологічних меблів, що трансформуються для підвищення комфортності проживання в квартирах малої площі.

Наукова новизна. Встановлено тенденції формування інтер'єрів сучасних економічних квартир з мінімальною площею та запропоновано рекомендації щодо організації внутрішнього простору у них.

Практична значимість. Результати даного дослідження можуть бути використані при впровадженні їх у практику проектування житлових будинків із економічними малометражними квартирами та в реальному, комп'ютерному проектуванні інтер'єру і предметного середовища.

Ключові слова: дизайн житла, інтер'єр малометражної квартири, планування, меблі, що трансформуються.

Вступ. У зв'язку з економічною кризою, подіями на Південному Сході України виникає необхідність у проектуванні і будівництві житлових будинків із економічними малометражними квартирами. Враховуючи обмежені можливості бюджету, соціальну диференціацію населення України таке житло має формуватися з урахуванням принципу мінімізації, в основі якого – допустимий рівень комфорту квартир.

Досвід проектування житлових будинків із мінімальними площами квартир

відомий у світі з 50-х рр. ХХ ст. За радянський період будівництва малосімейних житлових будинків, в м. Києві у 1954 р. розроблений експериментальний проект економічного 5-поверхового 4-секційного житлового будинку на 60 квартир із цегляних стінових блоків (арх. О. Заваров, Г. Колесов, інж.-констр. З. Апелецін, «Київпроект»). Квартири передбачалися одно-, дво- та трикімнатні, з посімейним заселенням. В однокімнатних квартирах загальна площа була – 27,82 м², житлова – 18,48 м² [1 - 3].

Сьогодні ця тенденція характерна для більшості світових мегаполісів, як Північної Америки, Азії, так і країн Європи, тому закономірно зріс попит на малометражні однокімнатні квартири для

одноосібних домогосподарств. Наприклад, реалізовані проекти таких квартир у США, Канаді, Китаї, Німеччині (рис. 1).

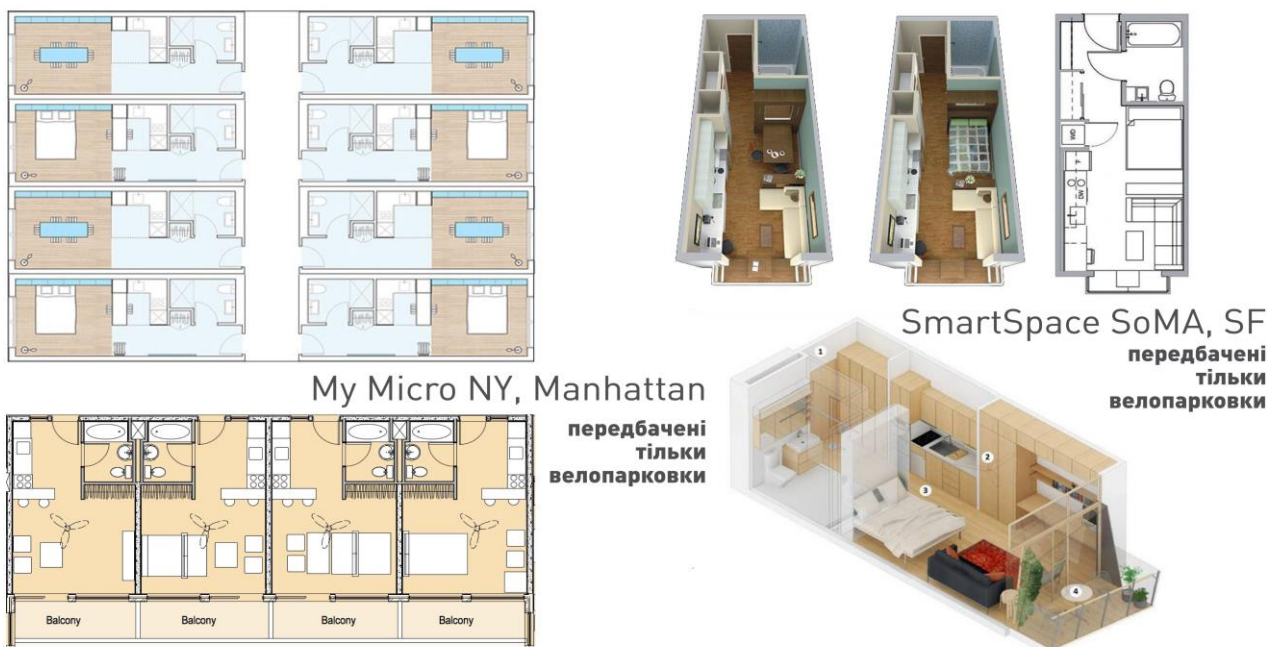

Рис. 1. Малометражне житло, США

Постановка завдання. Надати рекомендації щодо вдосконалення планувальних, художньо-естетичних рішень інтер'єрів малометражних квартир для підвищення комфорту проживання у них.

Результати дослідження. Малометражні-квартири стали можливими завдяки появі компактних інженерних технологій і розвитку сфери громадського обслуговування, як самодостатні житлові одиниці, призначені для проживання однієї особи (рис. 2, рис. 3).

Специфіка планувальної організації малометражних квартир полягає у тому, що вони фактично складаються з двох приміщень: суміщеного санвузла (сидяча ванна або душова кабіна) та житлової кімнати, в якій зосереджені кілька основних функціональних зон: сну, приготування, прийому їжі, відпочинку, прийому гостей, зберігання речей.

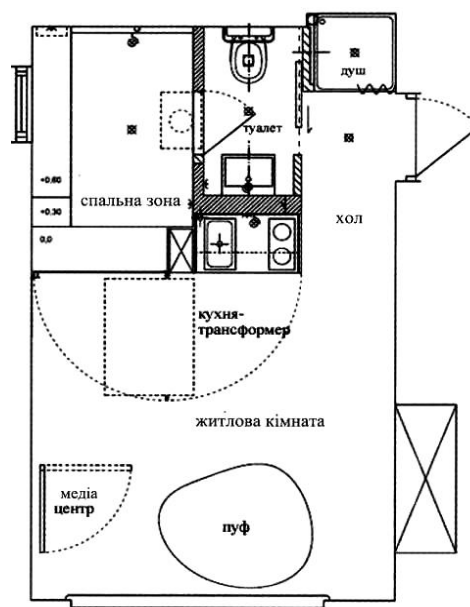

Рис. 2. «Квартира тата» у Варшаві загальною площею 21,5 м². План

Ці зони можуть частково або повністю поєднуватися, а користування

ними розподілятися у часі. Вхід до таких квартир влаштовують прямо до кімнати. Замість кухні у житловій кімнаті передбачено «кухню-нішу» з мінімальним обладнанням [4, 5].

Згідно з ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва» для підрахунку кількості осіб, які постійно перебувають у

квартирах житлових будинків, застосовується норма 21 м² загальної площі на людину.

У даному дослідженні запропоновано три проектних пропозицій планувальних рішень однокімнатних квартир (1К1, 1К4, 1К10), що мають таку загальну площу: 18,10 м², 20,87 м², 29,28 м² (рис. 4).

Рис. 3. Квартира загальною площею 19,5 м²
(арх. К. Паттерсон, Нью-Йорк). Плани, інтер'єри

Зменшення нормативної площі однокімнатних квартир у розглянутих проектних рішеннях відбувається за рахунок відмови від кухонь та коридорів, що не суперечить вимогам пп. 2.26 ДБН В.2.2-15-2005. Для запланованих приміщень з невеликими площами рекомендується обирати такі розміри зони обслуговування:

- у суміщених санвузлах зменшена їх площа за рахунок застосування замість ванн душових кабін, що не суперечить санітарно-гігієнічним вимогам;
- відстань від підлоги: нижня межа – 0,10 м, верхня межа – 1,70 м;
- відстань від дверей з санвузлом, межі житлової кімнати з передпокоем – 0,8 м.

Кухня-ніша¹ входить до зони обслуговування, але при цьому обслуговується окремою витяжною вентиляцією періодичної дії.

Порівняння загальної площі квартир з нормативними значеннями – 21,0 м² (табл. 1) свідчить, що загальна площі квартири 1К1 є меншою за нормативну [4] і складає відповідно 18,10 м². Детальний розгляд плану квартири (1К1) свідчить, що площа загальної кімнати з кухнею-нішею складає відповідно 11,85 м². Як бачимо, для квартири 1К1 площа загальної кімнати менша за нормативну на 3,15 м² та 1,50 м² (якщо враховувати і зону кухні-ніші). Площі суміщених санвузлів (душова кабінка, умивальник, унітаз) для всіх проектних рішень складають 2,28 м² – 3,24 м², що не відповідає вимогам [4] пп. 2.27. Площі елементів квартир, що запропоновано представлені в табл. 1.

Зменшення нормативної площі запропонованих однокімнатних квартир відбувається за рахунок відмови від кухонь, коридорів, зі зменшеними суміщеними санвузлами та передпокоюми, що не суперечить вимогам пп. 2.26 ДБН В.2.2-15-2005: «В однокімнатних квартирах замість кухонь допускається передбачати кухні-ніші за умови їх обладнання електроплитами та влаштування в них примусової вентиляції». Відсутність дверей в кімнатах з одного боку дозволяє корисно використовувати додатковий об'єм, але наражає на ризик поширення запахів, вологи у житлову зону [4]. Аналіз наданих проектних рішень свідчить, що зона кухні-ніші в загальних кімнатах коливається від 2,4 м² до 5,78 м², що дозволяє ергономічно розмістити мінімальний набір кухонного приладдя. Для зменшення можливого

негативного впливу на мешканців таких квартир, можна запропонувати використання примусової витяжної системи вентиляції для кухні-ніші і суміщеного санвузла, з регулюванням розходу повітря з кухонь-ніш за допомогою заслінок [6].

Внутрішнє оздоблення приміщень повинно виконуватися екологічно чистими, високоякісними матеріалами, що мають позитивний висновок МОЗ України для застосування у будівництві житлових та громадських будинків, що дозволить виконати вимоги Державних санітарних норми та правил [7-10]. Висновки. Величина площі малометражної квартири в Україні визначається в більшій мірі не гігієнічними вимогами, а соціально-економічними можливостями суспільства. В існуючій ситуації із забезпеченням житлом різних категорій населення виникає необхідність пошуку резервів щодо економічного житла. Виходячи з цього, проведене узагальнення вітчизняного, зарубіжного досвіду проектування малометражних квартир дають змогу визначити: загальну площу однокімнатних малометражних квартир (на 1 особу) рекомендується приймати 18 – 29 м². Встановлено, що при плануванні малометражних квартир першопочатково повинні бути виділені зони для: сну, справляння фізіологічних потреб із відповідним набором і площами приміщень. Всі інші зони необхідно організувати в залежності від наявної житлової площі помешкання.

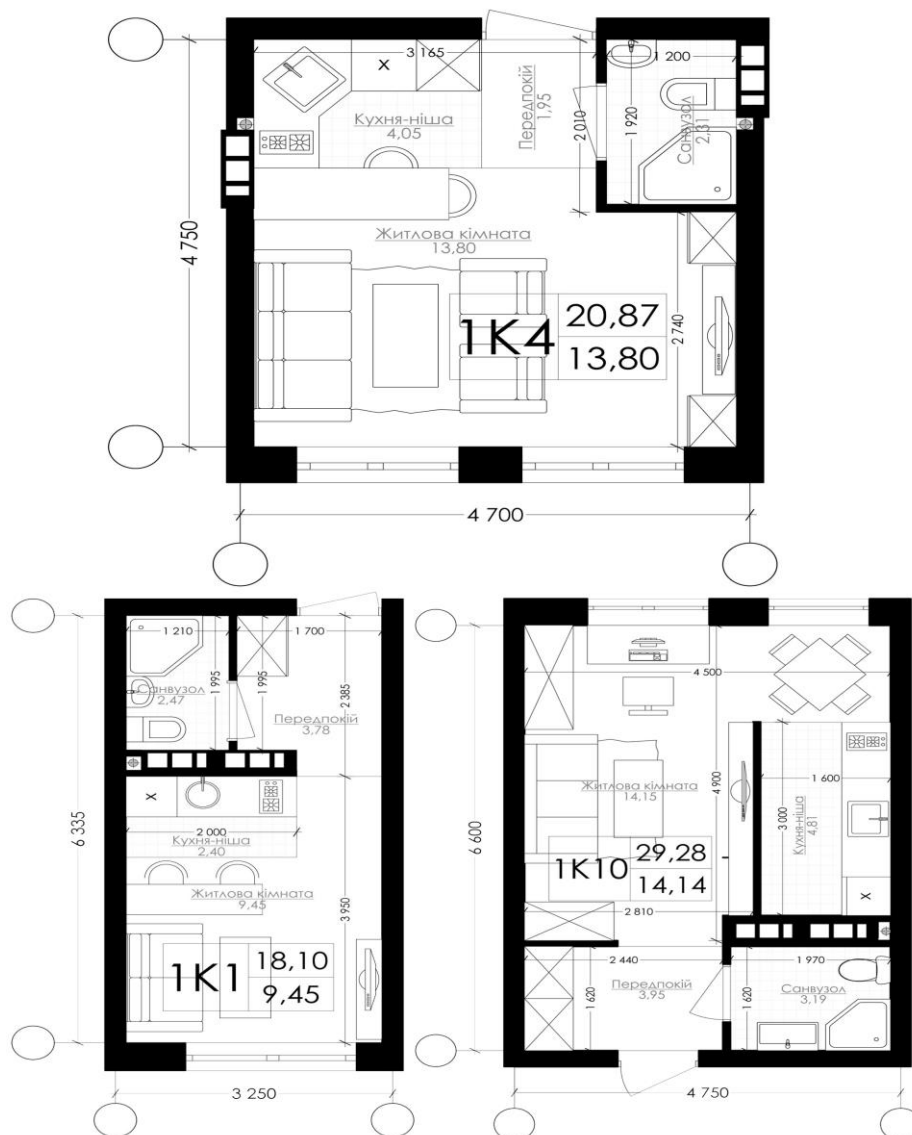
Для зменшення можливого негативного впливу на мешканців малометражних квартир, рекомендується обмеження поверховості (не більше 25), використання примусової витяжної системи вентиляції для кухні-ніші та суміщеного туалету-ванни. Приплив повітря повинен бути організовано за рахунок надходження повітря з вікон (балкону) житлової кімнати або спеціальних пристроїв.

¹ Кухня-ніша – невідокремлений перегородкою простір у структурі житлової кімнати чи передпокою для розміщення кухонного обладнання без обіднього місця; може освітлюватися природним або «другим» світлом через фрамугу (ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення»).

Таблиця 1

Площі елементів квартир у планувальних рішеннях житлових будинків із малометражними квартирами

Квартира	Загальна площа, м ²	Назва кімнати, площа, м ²			Робочий об'єм житлового простору
		Спальня + кухня - ніша	Передпокій	Ванна - туалет суміщені	
1	2	3	4	5	6
1К1	18,10	9,45 + 2,40	3,78	2,47	42,2
1К4	20,87	13,40 + 4,05	1,95	2,31	50,11
1К10	29,28	14,14 + 4,81	3,95	3,19	70,44

Рис. 4. Проектна пропозиція однокімнатних квартир, загал. площа: 1К1 – 18,1 м²; 1К4 – 20,87 м²; 1К10 – 29,28 м²

Для підвищення комфортності малометражних квартир варто передбачати спеціальне меблювання, що трансформується. Висувні та засувні поверхні в меблях-трансформерах, що є частиною функціонального простору зможуть надати додаткову свободу та зекономити час.

Художньо-естетичними тенденціями організації малометражного житлового

простору є їх оздоблення в світлій кольоровій гамі, як правило – гладке пофарбування, без виділення текстурою поверхонь. В оформленні інтер'єру зазначеного приміщення, головне, щоб в цілому воно не виглядало перевантаженим декоративними елементами. Перевагу краще віддавати функціональному мінімалізму, стриманому модерну або традиційному японському стилю тощо.

Література

1. Київпроект: 70 років / авт.-упоряд.: М. Б. Кальницький, В. Л. Суворов; За заг. ред. І. П. Гордєєва, К. П. Кафієва, О. Л. Овдія; редкол.: І. П. Гордєєв (голова), Б. Л. Єрофалов, Н. Г. Зенькович та ін. – К.: Видавничий дім А + С, 2007. – 169 с.
2. Массовое жилищное строительство в УССР. – К.: «Будівельник», 1966. – 171 с.
3. Абизов В. А. Теорія розвитку архітектурно-будівельних систем / Абизов В. А. – К.: КНУКіМ, 2009. – 239 с.
4. ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення». – К.: Держбуд України, 2005. – 36 с.
5. ДБН В.3.2-2-2009 «Житлові будинки. Реконструкція та капітальний ремонт». – К.: Мінрегіонбуд України, 2009 – 14 с.
6. ДБН В.2.5-67:2013 «Опалення, вентиляція та кондиціонування». – К.: Мінрегіон України, 2013.
7. Гнесь І.П. Принципи формування типів житла для бездомних / І.П. Гнесь, Л.С. Соловій // Архітектура: зб. наук праць. – Л.: Видавництво Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2010. - №674. – С.20-26.
8. Гнесь І. П. Багатоквартирне житло. Тенденції еволюції / І. П. Гнесь. – Львів: Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2013. – 172 с.
9. Гнесь І. П. Типы квартирных жилищ для малых семей в практике зарубежного строительства / И. П. Гнесь // Обзорная информация. М.: ЦИТИ, 1983. – Вып. 8. – 48 с.
10. Куцевич В. В. Соціально-типологічні аспекти проектування житла соціального призначення / В. В. Куцевич // Перспективні напрямки проектування житлових та

громадських будівель. Спеціальний випуск: Організація комфортного середовища життєдіяльності міських поселень / зб. наук. праць КиївЗНДІЕП. – К.: 2008. – С. 22 – 27.

References

1. Kalnytskyi, M. B., Suvorov, V. L. (2007) Kyivproekt: 70 rokiv [Kyiv project: 70 years]. Kyiv: Vydavnychiy dim A + S, 169 p. [in Ukrainian].
2. Massovoe zhylyshchnoe stroytelstvo v USSR [Mass housing construction in the Ukrainian SSR]. (1966). Kyiv: «Budivelnik», 171. [in Russian].
3. Abyzov, V. A. (2009) Teoriia rozvytku arkhitekturno-budivelnikh system [The theory of the development of architectural and construction systems]. Kyiv, KNUKiM, 239. [in Ukrainian].
4. DBN V.2.2-15-2005 «Zhytlovi budynky. Osnovni polozhennia» [State building standards «Residential buildings. Substantive provisions»]. (2005). Kyiv, Derzhbud Ukrainy, 36.
5. DBN V.3.2-3-2009 «Zhytlovi budynky. Rekonstruktsiia ta kapital'nyj remont» [State building standards. Residential buildings. Reconstruction and overhaul]. (2009). Kyiv, Derzhbud Ukrainy, 34.
6. DBN V.2.5-67:2013 «Opalennia, ventyliatsiia ta kondytsionuvannia» [State building standards «Heating, ventilation and air conditioning»]. (2013). Kyiv, Minrehion Ukrainy, 31.
7. Hnes, I. P., Soloviy, L.S. (2010). Pryntsypy formuvannia zhytla dlia bezdomnykh [Principles of housing for homeless people]. Lviv, Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika» Arkhitektura, 674, 20-26. [in Ukrainian].
8. Hnes, I. P. (2013). Bahatokvartyrne zhytlo. Tendentsii evoliutsii [Apartment dwelling. Trends in evolution Apartment dwelling. Trends in

evolution]. Lviv, Natsionalnyi universytet «Lvivska politehnika», 172. [in Ukrainian].

9. Hnes, Y. P. (1983). Typy kvartyrnykh zhylyshch dlia malykh semej v praktyke zarubezhnoho stroytel'stva [Types of apartment houses for young families in the practice of foreign construction]. Moscow, TsYTY, 48. [in Ukrainian].

ТЕНДЕНЦИИ ФОРМИРОВАНИЯ ИНТЕРЬЕРА СОВРЕМЕННЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ КВАРТИР С МИНИМАЛЬНОЙ ПЛОЩАДЬЮ

КИСИЛЬ С. С.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Определить основные планировочные, художественно-эстетические тенденции формирования интерьеров современных малометражных квартир в многоэтажных жилых домах.

Методика. В ходе проведенного исследования использованы методы анализа отечественной и зарубежной практики проектирования, строительства и эксплуатации жилых домов с экономическими малометражными квартирами, изучение литературных и нормативных документов, результатов научных исследований.

Результаты. Раскрыты тенденции формирования интерьеров современных экономических квартир с минимальной площадью на основе отечественного и зарубежного опыта проектирования и строительства данного типа жилья в Украине и мире. На основе отечественных нормативных документов по проектированию жилых зданий и сооружений проанализирован диапазон жилой допустимой площади на одного человека и определено, что общая площадь однокомнатных малометражных квартир может быть принятой 18 – 29 м², проводя при этом

10. Kutsevych V. V. (2008). Sotsialno-typologichni aspekty proektuvannia zhytla sotsialnoho pryznachennia [Socio-typological aspects of housing design of social purpose]. Kyiv, KyivZNDIEP, 22 – 27. [in Ukrainian].

INTERIOR FORMATION TRENDS OF MODERN ECONOMIC APARTMENTS WITH MINIMUM SQUARE

KYSIL S.

Kiev National University of Technology and Design

Purpose. Identify the basic planning, artistic and aesthetic trends in the formation of modern small apartments interiors in multi-storey residential buildings.

Methods. In the course of the study, methods were used to analyze domestic and foreign practice of designing, building and operating residential houses with economic small apartments, studying literary and normative documents, and the results of scientific research.

Results. The socio-economic conditions established today in Ukraine are established and the urgent need for designing and building multi-storey residential buildings with economic apartments of the minimum permissible area is determined. The tendencies of formation of interiors of modern economic apartments with the minimum area on the basis of domestic and foreign experience of design and construction of this type of dwelling in Ukraine and in the world are revealed. On the basis of domestic normative documents on the design of residential buildings, the range of living permissible area per person has been analyzed and it's determined that the total area of one-room small-apartment apartments can be taken from 18 to 29 m², while taking certain compensatory measures. Namely: reduction of the total area of bathrooms due to the use of shower cubicles instead of baths, which does

определенные компенсационные меры. Даны рекомендации по совершенствованию планировочных, художественно-эстетических, эргономических решений интерьеров малоэтажных квартир и предложения по выбору специального меблировки для них. В частности, определены рекомендаций в частях: планирование – целесообразного выделения функциональных зон и их объединения; эргономичного решением транзитных, проходных зон в помещении доступных для всех категорий населения, инвалидов в том числе: художественно-эстетического решения – отделки малоэтажного жилого интерьера с выбором современного стилевого решения, целесообразной цветовой гаммы и текстиля; меблировки – применение экологической, такой, что трансформируется мебели для повышения комфортности проживания в квартирах малой площади.

Научная новизна. Установлены тенденции формирования интерьеров современных экономических квартир с минимальной площадью и предложены рекомендации по организации внутреннего пространства в них.

Практическая значимость. Научные и практические результаты данного исследования могут быть использованы при внедрении их в практику проектирования жилых домов с экономическими малоэтажными квартирами и в реальном, учебном компьютерном проектировании интерьера и предметной среды.

Ключевые слова: дизайн жилья, интерьер малоэтажной квартиры, планировка, мебель, трансформируется.

not contradict the sanitary-hygienic requirements; organization of a kitchen-niche instead of a fully-fledged kitchen equipped with electric cookers using a forced exhaust ventilation system in it and in a combined bathroom; use of additional space by removing the doors in the rooms; The given recommendations for improvement of planning, aesthetic, ergonomic decisions of interiors of small-apartment apartments and suggestions on the choice of special furnishings for them. The recommendations are defined in parts: planning – expedient allocation of functional zones for sleep, physiological needs and depending on the existing living space of the dwelling, the organization of necessary additional zones and their association (general room with kitchen-niche; ergonomic solution of transit, passage zones in the house accessible to all categories of the population, with disabilities including; artistic and aesthetic solution – decoration of low-rise residential interiors with a choice of modern style solution, expedient Rehoboam palette and textiles, furniture – the use of eco-friendly furniture transformed to enhance the comfort of accommodation in apartments small area.

Scientific novelty. The tendencies of forming modern economic interiors in apartments with the minimum area and the recommendations for the organization of internal space in them for the first time are offered.

The practical significance. The scientific and practical results of this research can be used when introducing them into the practice of designing residential houses with economic small apartments and in real, educational computer design of the interior and the subject environment.

Keywords: design of dwelling, interior of a small apartment, planning, furniture with transformed.